Štev. 223. V Trstu, v petek, dne 11. septembra 1914. Letnik XXXIX.

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj, ob ponedeljkih ob 8 dopoldne.
Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.
Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinosti". — Tisk tiskarne „Edinosti", vpisane zadruge z omejenim poroštvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.
Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto . . . . . K 24—
za pol leta . . . . . „ 12—
za 1/4 mesec . . . . . „ 2—
Za nedeljske izdaje na celo leto . . . . . „ 6·—
za pol leta . . . . . „ 3·—

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti" se prodajajo po 6 vinarjev zastarele številke po 10 vinarjev.
Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone
Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov . . . . . mm po 10 vin.
Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov . . . . . mm po 20 vin.
Oglasi v tekstu lista do pet vrst . . . . . K 5·—
vsaka nadaljna vrsta . . . . . „ 2·—
Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.
Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti". — Plača in toži se v Trstu.
Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnohranilični račun št. 841.652.

Novi veliki boji ob reki Marne na Francoskem. — S severnega bojišča nobenih poročil.

Z avstrijsko-ruskega bojišča.

Nova bitka pri Lvovu.

BERLIN 10. (Kor.) Povodom vesti o novi bitki pri Lvovu, piše »Berliner Tageblatt«: Avstrijski armadi bi napravili veliko krivico, če bi takrat, ko je došla vest o prostovoljni izpraznitvi Lvova, dvomili o energiji vodstva našega zaveznika. Novi avstrijski napad upravičuje upanje, da bo s tem nadaljnim prodiranjem avstrijske armade, želja po zmagi triumfirala.

»Vossische Zeitung« pravi: Vsled dosedanjega zelo spretnega armadnega vodstva in velike hrabrosti in odpornosti avstrijskih čet, se zamore računati s tem, da se bo bitka končala s popolnim uspehom avstrijskega orožja.

DUNAJ 10. (Kor.) Iz vojnega časnikarskega stana se poroča: **Med današnjim bojem je bil vrhovni armadni poveljnik nadvojvoda Friderik s svojim šefom generalnega štaba, generalom pehote baronom Conradom in pa s prestolonaslednikom, nadvojvodom Karlom Franom Jožipom na bojnem polju.**

Odlikovani naši vojskovodje.

DUNAJ 10. (Kor.) Njegovo c. kr. apostolsko Veličanstvo je blagovolilo najmilostneje podeliti:

Generalu infanterije Moricu vit. Auffenbergu in generalu kavalerije Danklu, ki sta zmagala z junaškimi četami pri Komarovu in Krasniku, veliki križec Leopoldovega reda z vojno dekoracijo; dalje generalmajorju Henriku Pongraczu v priznanje junaškega nastopa v boju proti Črnigori viteški križec Leopoldovega reda z vojno dekoracijo, brez takse.

Ruski vjetniki.

BUDIMPEŠTA, 10. (Kor.) Ogrski brzojavni korespondenčni urad poroča: Tekom včerašnjega in današnjega dne je bilo pripeljanih v Kenyermezoer nad 6000 ruskih ujetnikov.

S francosko-nemškega bojišča.

Boji ob reki Marne.

BERLIN 10. (Kor.) **Veliki glavni stan poroča z dne 10. t. m.: Vzhodno od Pariza so bile na zasledovanju ob Marni in preko Marne prodirajoče nemške čete med Meauxom in Montmirailom napadene od sovražnika, ki je bil v premoči. Nemške čete so v težkih, dvadnevnih bojih zadrževale sovražnika in celo napredovale. Ko je došla vest, da se bližajo nove močne sovražne kolone, se je krilo umaknilo. Sovražnik ni zasledoval nemških čet na nobenem mestu. Kot vojni plen teh bojev je bilo naznanjeno dosedaj 50 topov in par tisoč vjetnikov.**

Zapadno od Verduna boreče se čete se nahajajo v neprestanih bojih.

V Lotaringiji in v Vogezih je položaj nespremenjen.

Rusi niso izkrcali nobenih svojih čet na Francoskem.

LONDON 10. (Kor.) **Ruski poslanik v Londonu dementuje vest, da bi se bile ruske čete izkrcale na Francoskem.**

Princ Joahim pruski ranjen.

BERLIN 10. (Kor.) Wolffov urad poroča: Princ Joahim pruski je bil včeraj od nekega šrapnelskega strela ranjen. Krogla je šla skozi desno stegno, ne da bi poškodovala kost. Princ je bil na bojišču kot ordononančni oficir. Prepeljali so ga v najbližjo garnizijsko bolnišnico.

Z rusko-nemškega bojišča.

Novi boji.

BERLIN 10. (Kor.) **Veliki generalni štab poroča:**

Na vzhodnem bojišču se je boj zopet pričel.

Generalni kvartirni mojster Stein.

Vojna v kolonijah.

BERLIN 10. (Kor.) »Wolffov urad« poroča: V Samoi so Angleži takoj po okupaciji dne 29. avgusta ustanovili provizorično upravo. Posameznosti še manjkajo.

Angleška pomožna križarka „Oceanic" se je potopila.

LONDON 10. (Kor.) Admiraliteta naznanja: Parnik »Oceanic«, ki je armiran kot pomožna križarka, se je včeraj v bližini severne obali šotlanske potopil. Parnik je popolnoma zgubljen. Častniki in moštvo so rešeni.

Zaplenjeni parnik.

AMSTERDAM 10. (Kor.) »Handelsblad« poroča: Angleži so parnik »Zuida Dik«, nizozemske ameriške proge, na potu iz Filadelfije v Rotterdam ustavili in ga odpeljali v neko irsko pristanišče.

Japonska zbornica dovolila 53 milijonov vojnega kredita.

TOKIO 10. (Kor.) Zgornja zbornica je dovolila jednoglasno vojni kredit v znesku 53 milijonov Yen.

Akcija dunajskih krojačev v prospeh domače industrije in obrti.

DUNAJ, 10. (Kor.) Kmalu po izbruhu vojne so dunajski krojači uveli akcijo, ki ima namen, da se izločijo belgijski, francoski in angleški izdelki. Da se ta akcija izvede in da se omogoči, da vsi faktorji, ki se pečajo z modo, o zadevi lahko izrečejo svoje mnenje, je predsednik dunajskih krojačev zadnjo nedeljo sklical zborovanje. Govorniki so naglašali velike denarne svote, ki jih izdajajo dunajske, premalo patrijotične dame za svoje modne potrebščine v inozemstvo, in sicer za take izdelke, ki jih izdelujejo v inozemstvu tudi samo avstro-ogrski delavci.

Trud, da bi se ustvarila stalna moda, ne pomenja samo važne patrijotične akcije, temveč tudi pereče vprašanje, čegar rešitev bi visoko povzdignila domačo industrijo.

Državni poslanec Friedmann je izjavil v imenu zveze industrijalcev, katero zastopa, da bo akcijo podpiral.

Državni poslanec pl. Baechlè je predlagal, da se takoj izvoli odbor, ki naj izvrši vse potrebne predpriprave. Predlog je bil sprejet. Sprejet je bil nadalje predlog, da se naprosi nadvojvodinjo Zito, da vsprejme pokroviteljstvo te akcije in pa da se odbor obrne do najbolj poznane zastopnice avstrijske in ogrske aristokracije, bogatašice in umetnice s prošnjo, da blagovolijo podpirati in priporočati akcijo.

Nemške 42 cm možnarje je izdelovala tvrdka Krupp v Esenu.

DUNAJ 10. (Kor.) Da se pride tolikemu govoričenju o provenienci 42 cm možnarjev v okom, se »Korrespondenz Wilhelm« od merodajne strani poroča, da je 42 cm možnarje izdelala tvrdka Krupp v Essenu, 30.5 cm možnarje motornih baterij pa tvrdka Skoda v Plznu.

Anglija se ne drži določil člana 9 Kongoaktov.

BERLIN, 9. (Kor.) Wolffov urad poroča: Evangeljski in katoliški misijoni najodločneje protestirajo proti kršenju članka 9 Kongo-aktov, glasom katerega se evropska vojna zapletenja ne smejo prenašati na afrikanska tla. Angleška se tega ni držala, dasi so se za to trudile različne države. Proti temu je treba protestirati na vsem zunanjem svetu.

Belgijska grozodejstva proti nemškim ranjencem.

BERLIN 10. (Kor.) Wolffov urad poroča iz Stockholma: O belgijskih grozodejstvih na nemških ranjencih pripovedujeta v listu »Dagens Nyheter« dve gospi, ki sta se te dni povrnili v Stockholm in ki sta v nekem majhnem kopališču na svoje oči videli, kake grozovitosti so počenjali Belgijci, posebno belgijske ženske, proti ranjenim nemškim vojakom.

Predsednik soc. dem. stranke proti mednarodnemu socijalnemu uradu.

BERLIN 10. (Kor.) Predsednik socialno demokratične stranke priobčuje v listu »Vorwärts« izjavo, kjer se protestira proti temu, da je mednarodni socialni urad skupno s socialistično francosko stranko naslovil na nemško ljudstvo oklic, ne da bi bil prej niti iskal stika z nemško socialno-demokratično stranko. Izvrševalni odbor je s tem prekoračil svoje pravice, kar je toliko čudnejše, ker vsi udje pripadajo samo eni v sedanjo katastrofo vpleteni državi in so se vsled tega morali čutiti vezane. Oklic opisuje dogodljaje, ki so povzročili vojno, v smislu francoske vlade. Jednostranost oklica izhaja že iz tega, da se v njem niti ne omenja ogroževanje nemškega naroda po ruskem despotizmu, ne omenja se torej onega dejstva, ki celokupni nemški narod najbolj vznemirja in ki je najznamenitejše za presojevanje političnega stanja.

Predsednik stranke nadalje protestira proti namenu mednarodnega socialističnega urada, obveščati namreč s pomočjo socialistične stranke Francoske socialistične stranke nevtralnih dežel o namišljenih grozodejstvih Nemcev. Predsednik stranke pravi: **Dolžnost naša je, da dožnemo, da nemški vojaki niso barbari in da ne zaostajajo za nobenim vojakom drugih narodnosti, kar se dostaje duševne in srčne izobrazbe.**

Značilno je, da hoče izvrševalni odbor mednarodnega socialističnega urada klicati na pomoč javno mnenje nevtralnih držav radi namišljenih nemških grozodejstev, medtem ko molči o zvitih napadih belgijskih franktirerjev na nemške vojake in o ruskih grozodejstvih v vzhodni Prusiji.

Dvignenje kapitulacij v Turčiji.

CARIGRAD 9. (Kor.) Porta je odposlala na posamezne države noto, v kateri se naznanja dvignenje kapitulacij.

CARIGRAD 9. (Kor.) Porta je sklenila dvigniti kapitulacije z dnem 1. oktobra t. l. in je to naznanila poslanikom prizadetih držav v noti, v kateri kaže na neprilike, ki nastanejo vsled kapitulacij za finančno gospodarstvo Turčije in za uvedenje reform. Svetovna vojna je že tako in tako pomnožila financijelne težkoče in ogroža tudi udejstvitev zapričetih reform. Vlada je zato sklenila, da omeji svoje odnošaje z drugimi državami samo na podlagi narodnega prava.

CARIGRAD 10. (Kor.) Celokupno časopisje, posebno pa turški listi, objavljajo jako navdušene članke, v katerih naglašajo pomen odprave kapitulacije, ki so tlačile narod že sto in stoletja in so bile izvor nesreče, sramote in poniževanja in ovira gospodarske politike.

Listi slave današnji dan kot narodni praznik, ki prinaša Turkom zopet popolno neodvisnost in novo ero v turški zgodovini. Listi čestitajo kabinetu k temu važnemu sklepu.

CARIGRAD 10. (Kor.) Celo noč je vladalo v turškem oddelku na Bosporu silno veselje. Navdušene manifestacije spominjajo na prizore izza prvih dni po vzpostavitvi ustave. Skupina manifestantov je odšla pred klubov lokal komiteja za edinost in napredek, kakor tudi pred stanovanje velikega vezirja in ministra za notranje zadeve. Slednji se je pojavil na balkonu hiše in je imel kratek nagovor na narod.

Danes sta priredila komite za edinost in napredek in mornariški komite v Stambulu velika zborovanja. Mesto je v zastavah.

Cesarjeva zahvala za čestitke hrvatskega naroda.

ZAGREB 10. (Kor.) Uradni list priobčuje sledečo objavo: Njegovo c. kr. apostolsko Veličanstvo je blagovolilo z Najvišjim sklepom z dne 2. septembra t. l. vzeti manifestacije podaniške zvestobe in lojalne udanosti, kakor tudi čestitke oblasti na Hrvatskem in v Slavoniji povodom rojstnega dne Njeg. Veličanstva, najmilostneje na znanje.

Dankov odgovor na čestitko zagrebškega župana.

ZAGREB 10. (Kor.) Župan je poslal generalu Danklu kot imejitelju zagrebškega domačega polka brzojavko, kjer mu je čestital k sijajni zmagi na Rusko-Poljskem.

General Dankl je odgovoril brzojavno: Iskrena hvala! Glavna zasluga gre heroičnim četam. Ponosen sem na sijajne čine zagrebškega domačega polka.

Obletnica smrti cesarice Elizabete.

BUDIMPEŠTA 10. (Kor.) Povodom obletnice smrti cesarice Elizabete so bile na vseh javnih poslopjih razobešene žalne zastave. V cerkvi sv. Matije se je vršila žalna služba božja, ki so ji prisostvovali načelniki vseh oblasti in mnogoštevilno občinstvo.

Požar.

ZSARMOCSA, 10. (Kor.) Vas Oszlany je že od ene ure popoldne v plamenu. Vsled neprestanih vetrov se ogenj vedno bolj razširja.

Dum-dum krogle.

Angleške in nemške obdolžitve.

BERLIN 10. (Kor.) »Wolffov urad« poroča: Uradno poročilo angleškega generalnega konzulata v Rotterdamu na Nizozemskem, ki je bilo razdano po ulicah kot letak v nizozemskem jeziku, kaže vnovič, s kakimi sredstvi se bojujejo naši sovražniki. Angleško poročilo pravi: »Nemci so nas obdolžili, da se poslužujemo dum-dum krogelj in da smo v bitki pri Helgolandu mirno gledali, kako so se nemški mornarji potapljali. Oboje je neresnično. Angleži niso izstrelili dosedaj niti ene dum-dum krogle. Kar se tiče druge obdolžitve, se mora konstatirati, da so nemški oficirji sami streljali na svoje moštvo, da prepečijo, da bi jih rešili Angleži. Dalje je dognano, da so nemške vojne ladje streljale tudi na angleške rešilne čolne, ki so reševali ranjene, v morju se nahajajoče mornarje.«

Da so bile pri angleških vojakih najdene dum-dum krogle, tega po brzojavki cesarja Viljema na predsednika Wilsona ni treba več konstatirati. Nezaslišanega obrekovanja, da so nemški oficirji streljali na svoje potapljajoče se moštvo in na angleške rešilne čolne, pa sploh ni treba zavračati, ker bi bilo to absurdno.

BERLIN 10. (Kor.) »Wolffov urad« prinaša sledečo izjavo vojnega korespondenta, ki je bila izročena odličnim organom ameriškega časopisja v objavo: »Da se zadosti neresnici, izjavljamo soglasno, da so vesti o nemških grozodejstvih, v kolikor smo mogli mi opazovati, neresnične. Mudili smo se dva tedna v nemški armadi in spremljali nemške čete preko sto milj in kljub temu nismo izvedeli niti o enem slučaju, ki bi zaslužil kazni ali maščevanje. Dalje nikakor ne moremo potrditi vesti o onečaščenju vjetnikov in privatnega prebivalstva. Šli smo z nemškimi četami skozi Bruselj, Nivelles, Buiche, Boisiere, Hautes, Viheries, Marbes le Chatenau, Solre sur Sambre in Beaumont in nismo zapazili niti enega slučaja razposajenosti. Celo število vesti se je izkazalo po preiskavi kot brez podlage. Videli smo, da so Nemci povsod plačevali svoje nakupe in respektirali osebno privatno last in državljanske pravice. Po bitki pri Boisiere smo videli, da so se smatrale belgijske ženske in otroci popolnoma varne.

Pri Marbes le Chateau je bil ubit neki meščan, ker je bila njegova krivda dokazana. Begunci, ki so pripovedovali o grozovitostih in nasilnostih, bi lahko dokazali tudi njegovo krivdo. Disciplina nemških vojakov je izvrstna. Slučaji pijanosti se ne dogajajo. Župan iz Solre sur Sambre je sam preklical vse vesti o grozovitostih na prebivalstvu, ne da bi kdo to zahteval od njega.

Igralec Tewele umrl.

IŠL 10. (Kor.) Igralec Franc Tewele je danes v starosti 73 let po dolgi in težki bolezni umrl.

Razredna loterija.

DUNAJ 10. (Kor.) 10.000 K ste dobili številki 20.320 in 98.959, 5000 K pa štev. 66.630.

Po odhodu kneza Wieda iz Albanije.

Iz Rima javljajo: Tukajšnji listi odkrito pišejo, da je usoda princa Wieda po njegovem odhodu iz Drača zapečatena in da ne more biti več govora o kakem povratku na albanski prestol. Sicer pa izhaja to iz oficijelnega komunikeja, ki ga je izdalo italijansko ministrstvo, v katerem je rečeno, da evropske konference prihodnja naloga bo ta, da uredi bodočnost Albanije in da definitivno določi, kdo bo Wiedu naslednik. Italijanski listi niti ne skrivajo svojega zadovoljstva na tem, da se je Italija na tako cenen način rešila enega svojih nasprotnikov v Albaniji, kajti splošno uverjenje da je, da je dosedanji albanski knez nasprotoval politiki Italije v tej deželi.

Listi pišejo, da bi se bil knez Wied morda vzdržal na prestolu, če bi bil imel vsaj denarja. Ali, čim sta mu Avstro-Ogrska in Italija odbili nadaljno izplačevanje predujmov, je princ Wied izrabil sedanji vojni položaj, da se — priglasivši se k službi v nemški vojski — osvobodi iz »svoje kraljevine« s tako viteško gesto.

Drugo veliko vprašanje, ki zanima italijansko javnost v tem času, se nanaša na Epiročane. Italija bi z vso močjo nasprotovala temu, da se Epiročani umaknejo iz svojih pozicij in da zasedejo nekatere kraje. Medtem pa je uradna agencija priobčila izjavo grške vlade, da grška vojska ne zaprične nikake akcije v Epiru ter da Zographos ne namerava maršírati s svojimi ljudmi na Valono. Z druge strani si bo italijanska vlada prizadevala pri južnih Albancih, da ne bi začeli s kakimi sovražnimi čini proti Epiročanom.

O dum-dum kroglah.

V sedanji vojni se danzadnem čita o vporabi dum-dum krogelj, ki so glasom petrograjske pogodbe, ki so jo podpisale vse civilizirane države, med njimi vse sedaj se vojskujoče, strogo prepovedane.

Prve dum-dum kroglje so bile izdelane v angleški orožarni Dumdum pri Kalkuti v Indiji. Vporabljalo se jih je za časa vstaje leta 1895, ker so bili Angleži mnenja, da so normalne kroglje malega kalibra nesposobne za prizadejanje smrtonosnih ran sovražniku in bi bilo torej odbijanje napadov sovražnika jako težavno. Izumitelji tega strašnega orožja so torej Angleži.

Take na koncu izvotljene in stisnjene kroglje in potem tudi one, kojih ost ni popolnoma obdana od jeklenega plašča, se v človeškem telesu razbijejo, kakor pri eksploziji in povzročajo silno težke, navadno tudi smrtonosne rane. Vporaba teh krogelj ne odgovarja določbam petrograjske pogodbe iz leta 1868. V imenovani pogodbi se namreč izrecno naglaša, da se eksplozivne kroglje pri orožjih malega kalibra (puške, pištole i. t. d.), nikakor ne smejo vporabljati.

V vojni proti Sudancem, ki so jo imeli Angleži, je bilo mnogo slišati o vporabi teh krogelj, kar je izzvalo velikansko razburjenje.

Po konstatacili prof. Brunsa imajo dumdum kroglje pri strelih v meso na 400, pri strelih v kosti do 600 metrov večjo silo, oziroma z drugimi besedami: čim manjša daljava ali razdalja, tem hujše rane povzročajo imenovane kroglje. Pri strelih iz bližine so rane sploh vse težke in navadno tudi smrtonosne.

Z južnega bojišča.

Poročilo kornega poveljnika generala Tersztyanszkega o bojih pri Šabcu.

Sedaj je došlo prvo avtentično poročilo o bojih pri Šabcu in sicer od poveljnika samega, ki je vodil napad na Šabac. Bil je to korni poveljnik, general Tersztyanszky. Poročilo se glasi:

Dne 11. avgusta so dobile naše čete ukaz, naj prekoračijo Savo in zavzamejo onkraj Save ležeči Šabac. Voda je bila zelo visoka, Sava široka 600 metrov, južno obrežje zasedeno in močno zastraženo od sovražnika.

V jutranji zori dne 12. avgusta je naša pehota s pomočjo pijonirjev, severno od Šabca, med hudim streljanjem sovražnika prekoračila Savo, pregnala sovražnika in se tamkaj utaborila. Še istega dne so naše čete potem s pomočjo artiljerije osvojile Šabac, četudi je bil odpor od strani srbske armade kakor tudi domačega prebivalstva jako hud.

Dne 13. avgusta so se pripravljale naše čete za obrambo in ohranitev osvojenega terena.

Dan nato so se morali naši vojaki boriti z veliko premočjo sovražnika, ki je bil odbit. Preko Save so bile takoj poklicane nove čete, da ojačijo naše pozicije. Istočasno je pijonirski bataljon zgradil vojni most.

V Šabcu združena armada je dne 16. avgusta pričela z ofenzivnim prodiranjem v južni smeri in je zadela, potem ko se je cel dan poprej uspešno borila, dne 17. avgusta na sovražnika, ki je bil v veliki premoči, vsled česar so se naše brigade umaknile za obrambno linijo pred Šabcem. Poveljnik je nato odločil, da pritegne vse še na razpolago mu stoječe čete in zopet obnovi prodiranje proti jugu.

Dne 18. avgusta so avstrijske čete prodrle par kilometrov naprej in vrgle po številu enako močnega sovražnika iz njegovih pozicij.

Boji dne 19. avgusta so se končali z novimi uspehi. Srbi so se umaknili v neredu. Naše čete so se nahajale zvečer tega dne na liniji Varna-Vukošić-Cerovac. Že so se naše čete pripravljale na nov boj, ko je prišel znani ukaz armadnega vrhovnega poveljstva, glasom katerega se je morala ustaviti ofenziva proti Srbiji, ker je tamkajšnje bojišče za našo državo postransko. Težkim srcem so se naši vojaki vrnili zopet na levi breg Save.

Sovražnik, ki je bil vsled bojev prejšnjih dni silno utrujen, se ni upal motiti rednega umikanja naše armade. Šele potem, ko je izvedel za izvršeno dejstvo, je skušal pregnati našo malo posadko iz Šabca. Naša posadka v Šabcu se je dne 21. in 22. avgusta junaški borila proti veliki premoči sovražnika, dokler ni dne 23. avgusta naš poveljnik zopet prekoračil Savo in sovražnika definitivno razkropil.

V tem pa je že postalo jasno, da bi bila po splošnem vojnem položaju nadaljna branitev Šabca čisto brez vsake koristi. Zato je izšel zvečer ukaz, da naj naše čete ponoči zapuste mesto, kar se je tudi zgodilo. Tudi pri tej priliki sovražnik ni oviral in motil umikanja naših čet na drugi breg Save. Srbi so bili deprimirani in so imeli tudi velike izgube. Srbske bolnišnice so polne ranjencev in se zlasti čuti pomanjkanje zdravnikov in sanitetnega materijala.

Naš pohod se je izvršil popolnoma mirno z vsemi topovi in vozovi. Šele potem, ko je zadnji naš vojak zapustil Šabac, je bil vojni most čez Savo zopet porušen, tako, da so bile dne 24. avgusta opoldne vse naše čete na slavonskem bregu Save zopet popolnoma pripravljene na boj. Tekom večdnevnih bojev so se dr-

le naravnost junaško in stopile povsod, kjer je le količkaj dopuščalo razmerje sil, v ofenzivo. Boji so bili tem napornejši, ker nam ni stal nasproti samo jako energičen sovražnik, ampak tudi silno sfanatizirano prebivalstvo, ki je metalo povsod, kjer je le moglo, bombe in zastrupljevalo studence in iz zasede streljalo celo na ranjence. Radi tega so bile potrebne seveda stroge represalije.

Veliki knez Nikolaj Nikolajevič je srbskemu prestolonasledniku čestital k dozdevni zmagi pri Šabcu. Toda naše čete nikakor niso imele občutka, da so bile premagane. Nasprotno! Le strategični oziri so prisilili našega poveljnika, da je odredil evakuiranje že osvojenega srbskega ozemlja.

Poraz srbske timoške divizije.

Glasom poročila ogrskega brzojavnega korespondenčnega urada iz Zagreba z dne 6. septembra, je srbska timoška divizija pri Mitrovici prekoračila Savo in stopila na naše ozemlje. Naše čete so jo takoj napadle in premagale. Bilo je vjetih okoli 5000 vojakov in osvojenega mnogo vojnega materijala. Srbska divizija se lahko ceni na približno 16.000 mož s 36 topovi.

Naše čete so videle prehod srbske timoške divizije na severnem bregu Save. Ko je došla že vsa divizija na slavonski breg Save, je bila nenadoma napadena od več strani. Napad je prišel tako nepričakovano in s tako vehemenco, da je bila divizija po kratkem boju takoj razpršena. 5000 mož je bilo vjetih; od ostalih 10.000 mož jih je veliko število padlo, mnogo pa monilo v Savi. Most, ki so ga zgradili Srbi čez Savo, je naša artiljerija takoj začetkom boja razrušila.

Dosedaj še ni znano, kateremu pozivu je pripadala poražena timoška divizija. Obe srbski timoški diviziji se rekrutirate iz goratega dela ob severovzhodni meji Srbije in ste v srbski armadi na glasu kot jako hrabri in vztrajni.

Domače vesti.

Gospodarski deželni pomožni odbor za privatne stvari vpoklicancev. Po vspodbudi njegove Jasnosti gospoda namestnika se je tudi v Trstu, kakor tudi v drugih kronovinah, konstituirala pri namestništvu **gospodarska deželna pomožna pisarna**, kateri pripadajo sledeči člani: Dr. Karel Czermak pl. Eichenfeldski, c. kr. pristav finančne prokurature; dr. Edvard Enenkel, odvetnik; Tomaž Früh-auf, c. kr. vladni svetnik; dr. Julij Kugy, trgovec; Hektor Pollich, ravnatelj paroplovne družbe »Navigazione libera triestina«; dr. Anton Povšič, c. kr. višje deželne sodnije svetnik; Bogoljub Prinzig, c. kr. namestništveni svetnik (predsednik); Rudolf Stark, c. kr. notar, in dr. Maks Visconti, c. kr. finančni svetnik.

Pisarna ima svoj sedež pri namestništvu (soba št. 51) in je že pričela z delovanjem. Namen jej je, dovajati **brezplačno** do zaključka tiste privatnopravne, gospodarske in druge stvari vpoklicanih častnikov in vojakov, ki so jih ti morali vsled vpoklica ostaviti v domovini nerešene.

Razun tega so se v mestih Trst, Gorica, Rovinj in Pula ustanovili lokalni odbori, ki jim je naloga, da, ali gredo deželnemu pomožnemu odboru informativno na roko, ali pa, da tiste agende, ki imajo lokalen značaj, morebitno po nasvetih dež. pomožnega odbora dovajajo do rešitve.

Odkritosrčna beseda. Pod tem naslovom priobčuje v »Narodnih Listih« češki državni poslanec dr. Kramař članek, ki dobiva na važnosti po nekih pojavih v nemškem taboru — pod utisom velikih vojnih dogodkov — za pravičneje postopanje z avstrijskimi Slovani. Dr. Kramař piše med drugim: Kar se tiče narodnostnega vprašanja, je zakrito pred nami v temo. Ali bo rezultat boja med dvema svetoma naroden šovenizem, ali pa se najdejo trezni državniki, ki ne dopuste, **da bi se narodi, katerih neizmerna vrednost celo pri najmanjšem med njimi je izpoznana v trenotku najtežje izkušnje, le z grenkobo spominjali na svoje žrtvovanje samega sebe!** Govor grofa Tisze bi kazal na to zadnjo eventuvalnost. Seveda čitamo in čujemo tudi drugačne glasove. Ali naj bo kakor hoče, najprej mislimo na to, **da zboljšamo svoje notranje razmere**, da jih poenostavimo ter da se mi vsi — naj nas tudi sicer ločujejo gospodarski in razredni interesi, ali naj smo tacega ali drugačnega temperamenta — združimo k politiki, da bo češki narod v trenotku, ko nastanejo nove tvorbe, imel eno voljo in en program in da ga bo mogel braniti z vsemi svojimi močmi! Da bi se vsaj enkrat pokazal na višini svojih dolžnosti! Gospodarji svoje usode smo le v toliko, kolikor je odvisno od naše moči! Skrbimo za to, da se naš narod vsaj po lastni krivdi, po naši razcepljenosti ne pokaže v velikem trenotku borno malega in slabega!

In Slovenci? Ali mi sploh kaj mislimo?!

Dnevna potrebščina naše vojske. Po podatkih s pristojnega mesta potrebuje avstro-ogrska armada v vojnem času 36.000 meterskih stotov provijanta za moštvo. Za konje treba vsak dan 40.000 centov krme. Vsakdanja potreba slame iznaša 80.000 centov. Poleg tega potrebuje armada vsak dan ogromno število vozov, za katere treba 300—400.000 konj. Skupno število konj, ki je potrebno pri splošni mobilizaciji, iznaša 500.000. Ta račun odgovarja za armado 2,000.000 vojakov.

Cesarica Evgenija in vojna. Cesarica Evgenija, vdova po Napoleonu III., je izvedela o vojni na svojem samotnem posestvu pri Bologni. Obvestil jo je nje stari zaupnik grof Pietri že dne 2. avgusta. »Veličanstvo,« je rekel, »vojna med Francijo in Nemčijo je začela.« Na to vest se je cesarica Evgenija vznemirila in vprašala odločno: »Kje: Na meji? Metz? Nancy? Kedaj?« Grof Pietri jej je moral povedati nadaljnje podrobnosti, na kar je rekla cesarica: »Qui c' est la revanche! Je l' attendais, depuis long temps... Oh l' Empereur!... Mon pais! L' Empereur!« In tedaj se je cesarica spomnila, da je ravno pred 44 leti dne 2. avgusta objavila francoskemu narodu depešo iz Metza o boju pri Saarbrückenu. Naslednjega dne je rekla, da ne obžaluje, da je tako dolgo živela, ko je vendar doživela revanche. O nemških zmagah jej seveda niso še nič povedali.

Prihod ranjencev. Včeraj dopoldne je dospelo v Trst z raznimi vlaki južne železnice 11 ranjencev, in sicer 5 z vlakom ob 6.10 zjutraj, 2 z onim ob 9.15 in 4 z brzovlakom ob 10.30. Evo imena teh ranjencev: Silvester Mautoschelo, korporal 5. dragonskega polka, doma iz Trsta; Fran Kinrich, prostak 36. pešpolka, doma iz Trsta; Valentin Versier, prostak 20. pešpolka, doma iz Kopra; Anton Varghien, prostak 97. pešpolka, doma iz Reke; Karel Kaufmann, prostak 97. pešpolka, doma iz Rosendorfa; Andrej Schuran, prostak 87. pešpolka, doma iz Ptuja; strelec Oskar Weis iz Bruschena v Tirolu; Andrej Kaus, prostak 97. pešpolka, doma iz Bovca; Nikolaj Rudier, prostak 97. pešpolka, doma iz Pirana; Rudolf Breženjak, prostak 97. pešpolka, doma iz Gorice in Anton Finderlan, tudi prostak 97. pešpolka, doma iz Mun v Istri. — Trije teh so le bolni, ostali so pa ranjeni na rokah ali pa na nogah. Spravljeni so bili vsi v vojaško bolnišnico.

Vodstvo otroškega vrtca pri Sv. Mariji Magdaleni sporoča, da se prične vpisovanje in šolsko leto dne 16. septembra.

Dijaško podporno društvo v Trstu pozivlja opetovano vse one dijake, ki na zadnji poziv še niso vrnili izposojenih knjig iz podporne zaloge, da store to nemudoma.

Dohodki društva so se v pretečenem letu zelo skrčili, a letos bo društvo zbog obstoječih razmer sploh primorano, svoje dobrodelno delovanje omejiti.

Splošno pa je obsojati one dijake, ki se, izstopivši iz zavodov, niti ne zmenijo, da bi vrnili izposojene knjige. To ni hvaležnost! Ali ne vedo, da je mnogo dijakov, ki bi si opomogli s knjigami, katere oni kot tujo last, nerabne in morda zapršene puste v kakem kotu ležati?

Pozivljamo jih ponovno, da izvrše svojo dolžnost in vrneoj izposojene knjige.

Obenem se pa naznanja onim **revnim** dijakom, ki žele kako učno knjigo, da pošljejo **poštnim potom** imenik potrebnih knjig na naslov: Mir. Pretner, Trst, ulica Fontana štev. 10, II. nadstropje in to najkasneje do 16. septembra.

Domovina dosedanjih papežev. Italijanski pisatelj Scarlatti se bavi v časopisu »Minerva« z rojstnimi kraji dosedanjih papežev. Tako je od 264 papežev točno ugotovil njihov rojstni kraj. Od teh je bilo po Scarlattiju 209 Italijanov, 17 Francozov, 14 Grkov, 8 Sirijcev, 5 Nemcev, 3 Španci, 3 Afrikanci, 2 Dalmatinca in po 1 Portugiz, Anglež in Nizozemec. Od 209 papežev, rojenih v Italiji, sta bila po 2 iz Abruzzov, Sardinije in Sicilije, 1 iz Kalabrije.

Vpisovanje v šole družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu se vrši: dne **12., 13. in 14. sept. t. l. od 9—11 dopoldne** na obeh šolah pri Sv. Jakobu in na dekliški šoli na Acquedottu; **dne 12. in 14. septembra t. l. od 2—4 popoldne** pa na deških vsporednicah na Acquedottu.

K vpisovanju je treba pripeljati otroka in prinesti s seboj te-le papirje:

1. krstni list ali izpisek iz rojstne matice anagrafičnega urada.
2. izpričevalo o cepljenju kozic.
3. izpričevalo o zdravju oči.

Brez teh papirjev vpis ni mogoč. Za vsakega otroka je treba povedati tudi domovinsko občino.

Dosedanji učenci in učenke teh šol morajo v dneh vpisovanja oddati zadnje šolsko naznanilo v šolski pisarni.

Redni pouk se začne dne **16. septembra t. l.** — Šolska vodstva.

Rocolski otroški vrtec. Začetek šolskega leta dne 16. septembra. Istega dne je tudi vpisovanje novih gojencev.

Vpisovanje v otroški vrtec družbe sv. Cirila in Metoda v Sv. Ivanu bo, kakor vsako leto, dne 14. in 15. t. m. od 9. do 12. ure zjutraj. V sredo, 16. t. m. pa se začne redni pouk. — Slovenski stariši, vpišite svoje otroke v slovenske vrtce!

Tržaško ravnateljstvo državnih železnic naznanja: S 15. septembrom se pri brzovlakih, ki odhajajo iz Trsta in so od zopetnega aktiviranja imeli samo vozove I. in II. razreda, uvedejo tudi vozovi III. razreda. Torej vozijo pri vlaku štev. 708 Trst, državni kolodvor, odhod ob 7.30 dopoldne, direktni vozovi I., II. in III. razreda v Solnograd in na Dunaj, južni kolodvor; dalje pri vlaku 702 Trst, državni kolodvor, odhod ob 5.30 popoldne, direktni vozovi I., II. in III. razreda na Dunaj, zapadni kolodvor preko Solnograda. Obratno so ti direktni vozovi pri vlakih 707 in 701 (Trst, državni kolodvor prihod ob 8.16 zvečer, oziroma ob 11.25 dopoldne).

Tatvine v prosti luki. Na izhodu iz proste luke sta bila včeraj aretirana 29letni težak Ivan Moraro, ki je doma iz Tržiča (Monfalcone) in stanuje tu v Škorklji št. 70, in 57letni težak Ivan Zobec, ki je doma iz Kopra in stanuje tu v Rojanu štev. 7. Prvi je bil aretiran zato, ker je imel pri sebi skoraj 5 kilogramov sladkorja, katerega je ukradel v prosti luki, drugi pa zato, ker je istotam na škodo tvrdke Giaconez ukradel 11 praznih vreč.

Zmešalo se mu je. Včeraj dopoldne se je 21letni Viktor Destefani, ki je italijanski podanik, zglasil na italijanskem konzulatu s prošnjo, da bi mu preskrbeli prosto vožnjo, da se vrne v domovino. Tam se mu je pa hkratu zmešalo in začel je počenjati razne neumnosti. Pozvali so na pomoč zdravnika s zdravniške postaje, ki je dal nesrečneža prepeljati v mestno bolnišnico.

Umrli so: Prijavljeni dne 10. t. m. na mestnem fizikatu: Nathan Marija, 17 let, trg pred vojašnico štev. 1; Holjar Judita, 14 dni, ulica della Guardia štev. 7; Desiot Zorka, 6 mesecev, ulica del Ponzanino štev. 3; Cataruzza Terezija, 16 dni, ulica SS. Martiri štev. 30; Massaro Avrelija, 16 let, zagata Sv. Tekle št. 22; Gigli Lidija, 2 meseca, Kjadin štev. 529; Kobas Lucijan, 5 mesecev, ulica Tiziano Vecellio štev. 9; Klaj Terezija, 57 let, ulica del Rivo štev. 7. — V mestni bolnišnici dne 7. t. m.: Živec Ignacij, 41 let, Valdin Josip, 7 mesecev; Pogačnik Marija, 74 let; Semič Josip, 27 let.

Za Rdeči križ.

Uprava „Edinosti“ je prejela še sledeče darove:

V Gropadi nabrali gospodje Lovrenc Brce, I. M. Milkovič in Josip Gojča znesek 73 K.

Skupaj v tem izkazu	K 73.—
Prej izkazanih . .	K 4937.92
Skupaj .	K 5010.92

Darovali so:

Dr. Napoleon Fabbro K 5, Klement Rabar 3, Viljelma in Viktor Benderichio 10, Napoleon Binetti 5, Viktorija Mreule, Barkovlje 4, M. vd. Ražem, Bazovica 60 vin., Angelina Cumar 5, Marija Ravalico pl. Erlach 10, Ivan Luksa Prosek 2, Franc Paulina, Sv. Križ 5, Fran Martelanc, Prosek 5, Ivan Verginella, Sv. Križ 5, Fran Božiček 5, Eichholzer Alojzija 5, Orsarska občina 300, Župni urad v Momjanu 201, Nabrala župnik in župan v Sv. Križu 313.02, E. C. 40, Brisco Josip 1.

V blagu: Ana vd. Onorio, Krusic Franc, župni urad v Momjanu.

Izkaz darov za „Rdeči križ“ v občini Sv. Križ pri Trstu. — Miloščina v cerkvi K 55.52, Hranilnica in posojilnica 20, Pogrebno društvo 20, Mihael Sedmak, krčmar št. 83, 20, Andrej Furlan, župnik 20, Družina Tence št. 53 K 10. Po 5 K: Jožefa Dolinar 313, Jožef Košuta 313, Vinko Sirk 300, Josip Košuta 93, Anton Bogatec 107. Konsumno društvo K 20, Upravičeni posestniki K 10. Po 3 K: Švagelj Marija 89, Neža Kralj 188, Ivan Fabris, Anton Sirk 211. Po 2 K: Ana Delorenci, Ivan Košuta 49, Josip Tence 121, Caharija Franc 186, Ivan Sulčič 288, Jernej Sirk 120, Ivan Verginella 257, Uršula Tretjak 37, Štefan Florenin, Katarina Tence, Anton Cah, Ivan Stefančič 14, Kristina Bogatec 166, Matija Košuta 92. Juština Sedmak K 1·60. Po K 1·40: N. Sedmak 94, Kralj Ivan 279. Po 1 K: Justina Košuta 313, Marija Košuta 313, Matevž Košuta 62, Franc Košuta 208, Dora Doušak 53, I. Trobec 82, Levpušček 243, Ivan Tence 218, Atilio Davide 332, Baučer Franc, Baučer Andrej 251, Kristjan Košuta 321, Terezija Verginella, Marija Tence 131, Matija Košuta 296, Ana Furlan 188, Iva Pertot, Lovrenc Sedmak, Jakob Magajna 270, N. Košuta 207, Kristjan Sedmak 94, Ivan Košuta 55, Ivana Švab 192, Ivana Tence 153, Marjeta Tence 148, Ana Košuta 20, Ivana Bogatec 95, Marija Purič 236, Ana Košuta 208, Matija Tence, Martin Sedmak, Ivan Tretlak 37, N. N., Martin Stefančič, Ana Bogatec 91, Marija Sedmak 94, Ivana Sulčič, A. Potočnik, stražmojster. Po 80 vin.: Lovr. Tence, Ivan Bogatec 119. Po 60 vin.: Ivana Košuta 155, Anton Magajna 306, Tence J., Bogatec Franc. Po 40 vin.; Košuta Mihael, Ladič Ivan. Po 30 vin.: Sedmak J., Sedmak Andrej, Tence Anton, Bogatec Anton. Po 20 vin.: Košuta Kristjan, Švab Jernej, Josip Sedmak, Sulčič Simon, Bigin Jakob, Švab Matija, Švab Ivan, Košuta Anton, Košuta Matija, Tence Jakob, Škabar Anton, Sirk J., Švab Jakob 264, Švab Jakob 246, Tence J., Sulčič Jakob 10 vin. Franc Košuta št. 24 K 20. Skupaj K 313.02.

Vesti iz Goriške.

Poziv staršem na Blančah! Ker je sedaj, v tem izjemnem času, vojaštvo zasedlo šolsko poslopje Narodne šole, odpade za časa vojne pouk v teh prostorih. Da pa ne bodo Vaši otroci v tem času brez pouka, pozivljamo Vas, da vpišete svoje otroke v zavode »Šolskega Doma« in sicer ob dneh, določenih od teh zavodov za vpisovanje.

Glede otroškega vrtca se naznanja, da ostane za časa vojne zatvorjen. Tisti starši, katerim je to na roko, vpišite svoje otroke v otroški vrtec Šolskega Doma »Pod kapelo«.

V Gorici, 8. septembra 1914.

Vodstvo »Narodne šole«.

Caffé Nuovo
(NOVA KAVARNA)
Trst, Piazza Barriera-Settefontane
Prva udobnost. Bogata izbera časnikov. Prvovrstne pijače. Hladila vseh vrst. Biljardi Seifert, TELEFON 15-81. Poleg kavarni se nahaja tudi izvrsten **BUFFET**, kjer se prodajajo mrzla jedila, vino in Dreherjevo pivo. Sprejema se naročila na dom. Priporoča se udani
Franjo Abram, lastnik.

ČEŠKO - BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosákova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja ulici delle Poste štev. 14, vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte. Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi

MALI OGLASI
se računajo po 4 stot. besedo. Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Odda se takoj meblovana soba. — Campo S. Giacomo 3. III. nad. 988

Odda se meblirana soba — Via Commerciale štv. 9, II. nad., vrata 36. 989

Poštena družina sprejme dva dijaka na stanovanje in hrano. — Gorica, Piazza Edmondo de Amicis št. 9. 985

Mlekarna Passo Carlo Goldoni štev. 1 prodaja mleko po 28 vin. liter. 979

Jajca štajerska po 7, 8, 9 vinarjev komad. Piščanci po K 1·80. Kokoši po 2 K kilogr. Carducci 39, Ronco 6, Kandler 8. 921

Tedenske Slike so najbolj zanimiv ilustriran tednik, ker priobčujejo povesti, popise zanimivih vojaških in drugih doživljajev, poučne zanimiv. članke, lep, zelo napeto pisan roman „Izgovor krivca“ ter najnovejše vesti in slike z bojišč. — List „TEDENSKE SLIKE“ prinaša vsak teden obilo zanimivih slik z raznih bojišč, popisuje življenje in dogodljaje naših vojakov v taboriščih in na bojišču ter opisuje važnejše dogodke doma in na tujem. Zahtevajte povsod list „TEDENSKE SLIKE!“ Naročajte si „TEDENSKE SLIKE!“ Četrtletna naročnina je K 2·50, za 1 mesec pa samo 90 vinarjev. Naslov: „TEDENSKE SLIKE“, Ljubljana. — Po trafikah, knjigarnah in na kolodvorih zahtevajte „TEDENSKE SLIKE“, izvod stane 22 vin. — Ilustrovani tednik: „TEDENSKE SLIKE“ obsega 16 strani. **Kupujte ilustr. list „TEDENSKE SLIKE!“**

Odlikovana pekarna in sladščičarna
Josip Semolič, Trst
ulica Istituto štv. 5
Odlikovana z zlato kolajno in častno diplomo na razstavi v Firence.
Peče se fin in navaden kruh trikrat na dan. Izbera sladčic, vina v steklenicah, prepečencev (biscottini) konfekture itd. **Sprejema naročila za poroke in krste ter vsakovrstno pecivo ter postreže tudi na dom. - ZMERNE CENE.**

Kneže Auersperške - Radisaktivne Permalne kopeli
TOPLICE na Kranjskem
Dolenjska žel. postaja **Straža - Toplice.** Okrato-therme 38° C. čez 30.000 hl radisaktivne termalne vode dnevno, veliki bassins, posebne kopeli, blatne kopeli. Elektroterapija, masaža, udobne sobe, izvrstna restavracija. Zdravljenje: Revma, protin, živčna bolezen, nevrastenija, histerija, ženske bolezni itd. **Prospekte pošilja ravnateljstvo.** ::: **Sezona od 1. maja do 1. oktobra.** :::

Dr. PEČNIK
Dr. PETSCHNIGG
TRST, VIA S. CATERINA ŠTEV. 1.
Zdravnik za notranje (splošne) bolezni 8—9 in 2—3 in specijalist za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11½—1 in 7—7½

TOVARNA
ROULEAUX
Ing. LUDOVIK FISCHER
Ulica Moreri 72 TRST - ROJAN
TELEFON 29-14
Izdeluje jeklene kakor tudi lesene
ROULEAUX
Ima v zalogi vse potrebščine za lesene in že. lezne ROULEAUX. Dalo solidno

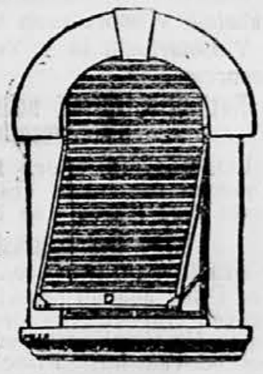

Velika prodaja špeha!!
Ravnateljstvo veleposestev grofa Kovačevića naznanja, da je dospel zopet
1 vagon slanega in 1 vagon prekajenega finega špeha.
Prodaja se po nizki ceni
v Trstu, ulica Ugo Foscolo št. 1.
Na željo se pošilja tudi po pošti ali železnici.

PODLISTEK

Vihar in tišina.

Prevel iz laščine M. C.

Za hip je privzdignila očesi, ki sta žareli v ognju ljubezni; potem ju je zopet povesila hitro in je šepetala: „Da, Maks, ljubim te!“ Ta „te“ in po njej izgovorjeno ime sta me vzradostila neizmerno. Izgubil sem vsak premislek, objel nje glavo in sem pritisnil svoji ustnici na njeni. V tem trenotku je moral moj pogled izražati ves ogenj mojega srca. Ubogo dekle se je balo in je reklo tresočim glasom: „Če me v resnici ljubite, potem me spoštujte tudi! Pomislite, da sva sama!“

Te besede so me spravile zopet k zavesti in so me prestrašile obenem. Prestrašeno sem se odvil od nje in sem jo motril, da bi razbral z njenega obraza, koliko resnice je v tej prošnji.

Popolnoma sem bil pozabil, da je Fulvia pošteno dekle in moja fantazija je že sanjala o nevirani ljubezni. Nje glas me je prizval nazaj v resničnost; bal sem se samega sebe. V tistem trenotku sem bil v veliki zadregi. Trideset let mi je bilo in ljubil sem mnogo Vendar je bilo prvikrat, da sem stal nasproti čisti ljubezni. Za trenotek sem mislil; Biti ljubljen po umetnici, ki sama potuje in pri tem strugati sladak les kakor kak učenec.... To bi bilo smešno. In to misel sem izrazil v ironičnem pogledu. Toda moji očesi sta srečali oni Fulvie, ki me je, začudena radi mojega molka, pogledala vprašavalno. Ti očesi sta bili polni solz in obraz jej je pordečel, kakor more pordečati le poštena ženska. Pogled in srce sta mi bila zopet dobra; videl sem in verjel, da je čista ter sem jej zaupal. Vzel sem nje roko in rekel sem jej z globoko čutjeno odkritosrčnostjo: „Kako naj začnem, da vas bom respektiral, Fulvia, sedaj, ko vem, da me ljubite?“

„S tem, da me ljubite zvesto in resnično!“ je odgovorila.

„Ali jaz ne morem polovično ljubiti!“

„Jaz vas naučim! Ne, da bi me polovično ljubili, ampak, da se boste svoji ljubezni upirali; in če boste vi slabotni, bom jaz močna za oba.“

Pokleknil sem pred njo. Srce mi je bilo globoko ganjeno in duša mi je plavala v morju blaženosti.

Nadaljeval sem s poljubljanjem nje roke in vpraševal sem jo zopet in zopet: „Ali me ljubiš Fulvia?“

„Le preveč vas ljubim!“ je odgovorila zamišljeno.

Pri teh, za-me bolestnih besedah sem pogledal v njeni očesi; bile so popolnoma zasolzene. „Zakaj jočeš? Ali ti je žal, da me ljubiš?“

„Da“, je odgovorila jokaje. „Ali zakaj? Kaj sem ti storil, Fulvia? Ali si nezadovoljna z mano?“

„Ne z vami, Maks, s seboj sem nezadovoljna. Jaz bi bila morala pobijati to ljubezen, jo skrivati, ubežati vam! Bila sem preslabotna!“

„O, ne govorite tega!“ sem vskliknil. „Ljubim vas že tako dolgo in dolgo že sem ovajal to. In navajal sem jej množino dejstev ter govoril pri tem: „Ali se še spominjate?“ ter sem jej polagoma priklical v spomin svoje neme izjave, svoje nade, svoje muke in svojo ljubosumnost. Poslušala me je, ne da bi prenehala z vzdihovanjem in jokom.

Slednjič je rekla: „Kaj ste si mislili o meni včeraj zvečer, ko sem vam skrivaj stisnila roko? Ko bi vedeli, kako sem se vso noč grevala radi te nepremišljenosti! Kako sem si očitala radi tega!“

„O Fulvia! Bil sem tako srečen v onem trenotku! Ne obžalujte ga!“

(Dalje)